

Interview met Philip Wolfert, projectleider Strypse Wetering voor het waterschap Hollandse Delta

door Jan Alewijn Dijkhuizen

Porseleinhoen, visarend, casarca, voor bijzondere waarnemingen van vogels moet je naar het nieuwe “natuurgebied Strypse Wetering”. In februari 2010 is dit project afgerond door het waterschap en alle andere betrokken partijen.

Er staan nog regelmatig stukjes in de krant over dit megaproject, maar ik ben vooral nieuwsgierig hoe dit project tot stand is gekomen en wat de afwegingen waren om over te gaan op agrarisch natuurbeheer en hoe dat is geregeld.

Daarvoor heb ik contact opgenomen met Philip Wolfert, die samen met Jeroen Willemsen, projectleider is geweest van de Strypse Wetering. Ik heb Philip mogen interviewen in het kantoor te Ridderkerk. Mijn dank daarvoor! Dit is de weerslag van het gesprek:

Nederland is vol, ieder plekje is wel van iemand en elk plekje heeft een bestemming.

Na de enorme wateroverlast in 1998, waarbij grote delen van Voorne blank stonden, was het duidelijk dat ook hier ruimte gecreëerd moest worden voor waterberging. In 2001 werd het Nationaal Bestuursakkoord Water van kracht en kwam er in Nederland geld vrij voor projecten zoals de Strypse Wetering. Al snel bleek dat er in de binnenduinstrand en de aangrenzende polders een tekort was van 110 duizend kuub ruimte voor water. Waar vind je zo'n oppervlakte? Voorne is redelijk kleinschalig ingericht, dus bij het vinden van ruimte heb je direct met heel veel partijen te maken.

In dit geval bleek dat ook een voordeel! Toen eenmaal het oog was gevallen op de oude kreek de Strype. Omdat dit een mooi laag punt in het landschap is, bleken hier ineens diverse partners te zijn die wel mee wilden werken en betalen. De provincie heeft de Strype aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur en Deltanatuur (waar ook projecten als het eiland Tiengemeten en de Sophiapolder uit zijn voortgekomen) en bleek interesse te hebben in kreekherstel. Het toen nog bestaande Zuiveringsschap was ook geïnteresseerd, omdat een waterberging voor grotere oppervlakten water zou zorgen en dat is weer goed voor het zelfreinigende vermogen van het water. Ook het Recreatieschap, de Stadsregio, de gemeente Westvoorne en de Stichting Natuur en Landschap Voorne Putten (vertegenwoordigd door Paul Boeren en Nol Freijisen) zijn betrokken geweest bij het project.

De allerbelangrijkste partij was echter de agrarische gemeenschap. Zij waren eigenaar of beheerder van het land waar de waterberging moest komen. De Stichting Kavelruil Zuid-Holland heeft op verzoek van het Waterschap en LTO rond de Strype eigenaren van meer dan 320 ha landbouwgrond gevraagd wat hun toekomst plannen waren, of ze wilden stoppen, of ze wilden uitbreiden, of ze eventueel aan kavelruil wilden doen, of aan natuurbeheer. Kortom, iedereen in het gebied kon meedenken en er op termijn zelfs beter van worden. Conclusie van de inventarisatie was, dat er zelfs meer mogelijkheden waren dan vooraf gedacht. Dat er zelfs 180 duizend kuub water geborgen kon worden in combinatie met meer natuur.

Het waterschap had berekend dat er 58 ha nodig was om het beoogde aantal kuub water te kunnen bergen. Daar is samen met de agrariërs uiteindelijk 56 ha van gerealiseerd, en dat alles op vrijwillige basis.

Wat heeft dit project nu allemaal opgeleverd?

- het belangrijkste is natuurlijk de 180 duizend kuub waterberging
- de enorme verbetering met 56 ha uitbreiding van de ecologische hoofdstructuur
- recreatieve voorzieningen in de polder in de vorm van een laarzenpad, dat er anders nooit had gelegen, en het fietspad de Merrevlietseweg
- agrariërs hebben door kavelruil een beter gesitueerde ligging van hun land gekregen
- agrariërs krijgen subsidie voor het beheer van de ingerichte gronden door middel van natuurdoelpakketten.

Daar heb ik nog wel een vraag over: "Waarom is er eigenlijk voor gekozen om dit gebied door agrariërs te laten beheren, waar ook een natuurorganisatie beheerder had kunnen worden?" Philip verwoordt het voorzichtig: "De Strypse Wetering grenst aan het Meertje de Waal en het Merrevliet van Natuurmonumenten, het waterschap heeft in eerste instantie Natuurmonumenten gevraagd het beheer op zich te nemen maar Natuurmonumenten heeft hiervan afgezien. Aangezien het waterschap geen natuurbeheerder is, is in overleg met de LTO besloten het beheer aan de agrariërs zelf over te laten, die hiervoor hun interesse toonden tijdens de eerder gehouden inventarisatie. Dat gaat als volgt. Zij kunnen hun terrein aanmelden voor een natuurdoelpakket, bijvoorbeeld moeras of halfnatuurlijk grasland. Per perceel zijn er contracten afgesloten en de resultaten op het gebied van de natuurwaarden worden door de provincie jaarlijks gemonitord. Hoe hoger het natuurdoelpakket, hoe hoger de financiële bijdrage. Voor de agrariër levert dit meer beperkingen op in zijn bedrijfsvoering. Het waterpeil in de Strypse Wetering kent een seizoenspeil, in de winter staat het water hoger dan 's zomers. In de winter staat het peil 25 cm onder het maaiveld, dit is voor de agrariërs het minimum. Om het vee altijd een veilige plek te bieden, het waterpeil kan bij wateroverlast immers 75 cm worden opgezet, is op elk perceel een hogere vluchtplaats aangelegd. Hier kunnen wilde dieren uiteraard ook gebruik van maken".

Het baggerwerk van de oorspronkelijke watergang en onderhoud aan de ecoduiker onder de Westvoorneweg is nu nog een taak van het waterschap. Verder is het waterschap niet verantwoordelijk meer voor het beheer van het gebied of voor de recreatievoorzieningen, behoudens dan de Merrevlietseweg. Voor dit beheer staan de agrariërs onder controle van de provincie en het recreatieschap voor het laarzenpad en de informatiepanelen.

Al met al ben ik zeer onder de indruk van de creatieve benadering van het waterschap en alle andere betrokken partijen om gezamenlijk dit project te verwezenlijken. De Vogelwerkgroep van de KNNV heeft er in ieder geval een prachtige vogelspot bij gekregen!

Toelichting en aanvulling op het interview met Philip Wolfert van het waterschap Hollandse Delta.

door Jan Alewijn Dijkhuizen

In dit themanummer staat een interview dat ik met de projectleider van de Strypse Wetering van het waterschap Hollandse Delta heb gevoerd. Daarbij is vooraf afgesproken dat dit gesprek alleen plaats kon vinden wanneer het waterschap de tekst mocht inzien en waar nodig kon aanpassen. Ik heb daar mee ingestemd.

"Op stap met" heb ik deze keer met Julius Röntgen gedaan om samen met hem eens te kijken naar de huidige situatie in het veld. Tijdens deze wandeling wist Julius een aantal voorbeelden van beheer aan te halen, die niet direct gericht zijn op natuurbeheer.

Vervolgens heb ik op internet gezocht naar monitoringsgegevens. Die kon ik niet vinden. Daarop heb ik bij de bevoegde instantie, de provincie Zuid-Holland, gevraagd of er al gemonitord is. Dat blijkt niet het geval.

Volgens een woordvoerder is het gebruikelijk om dit in ieder geval eens per zes jaar uit te voeren. Dat moeten we dus blijven volgen!

Tijdens mijn gesprek met Philip Wolfert van het waterschap Hollandse Delta bleek dat het waterschap het beheer van de Strypse Wetering geheel heeft vastgelegd in contracten per perceel. Hierin staan de voorwaarden waar de eigenaar aan moet voldoen. Daarin zijn ook de natuurdoeltypen waar het perceel aan moet voldoen vastgelegd. Het is echter de provincie die daar de subsidie voor heeft verleend en blijft verlenen en die ook de monitoring moet doen. Uit onderstaande conclusie 2.7 uit het rapport blijkt dat gedurende de aanleg van de Strypse Wetering zonder opgaaft van redenen, en zonder dit aan de provincie te melden, de natuurdoeltypen en de bijbehorende voorwaarden in de contracten ernstig zijn afgezwakt:

Conclusie uit het rapport “feitenrelaas subsidieverlening Strypse Wetering”
provincie Zuid-Holland. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten, 17 april 2012.

2.7 Beheer en onderhoud

In de notitie ‘Functiewijziging percelen Polder Strype’ zijn algemene beheersvoorschriften geformuleerd voor de gerealiseerde natuur. In de vergadering van Dijkgraaf en Heemraden van het waterschap De Brielse Dijkkring is op 23 december 2004 de overeenkomst “Kreekherstel Strypse Wetering” vastgesteld”.

Deze overeenkomst bevat bindende afspraken tussen het waterschap en de individuele grondeigenaren met betrekking tot de inrichting en het beheer van de (waterbergings)gebieden. Deze overeenkomst is een integraal onderdeel van de notariële akten.

Op basis van de onderzochte notariële akten is vastgesteld dat de algemene beheersvoorschriften uit de notitie ‘Functiewijziging percelen Polder Strype’ niet één op één zijn overgenomen in de overeenkomst ‘Kreekherstel Strypse Wetering’.

De afwijkingen zijn:

- Het niet vermelden dat in geval van beweiding de veebezetting is gelimiteerd tot 1,5 GVE, tenzij een uitzondering specifiek wordt vermeld;
- Het niet vermelden dat het bemesten van terreinen, tenzij nader omschreven, niet is toegestaan;
- Het niet vermelden dat chemische onkruidbestrijding niet is toegestaan;
- Het niet vermelden dat veranderingen aanbrengen in het reliëf van het terrein niet is toegestaan;
- Het beheerspakket moeras wordt anders omschreven. In plaats van tenminste 60% van de oppervlakte vrij te houden van bos en struweel moet tenminste 90% van de oppervlakte worden vrij gehouden van bos en struweel;
- Pluspakketten zijn optioneel gelaten in plaats van voorgeschreven.

Een onderbouwing voor het loslaten van deze oorspronkelijke uitgangspunten ontbreekt en is in tegenstelling tot de verplichtingen in de ASV, artikel 1:13, niet door het waterschap schriftelijk kenbaar gemaakt aan de provincie.